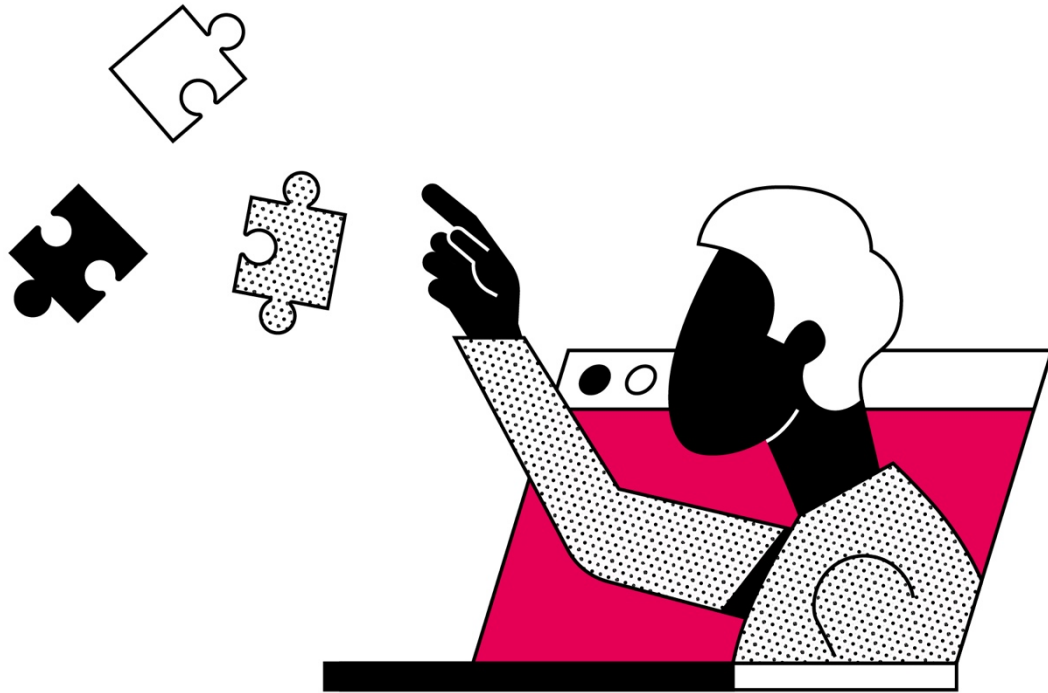

Professionaliseringstraject Voor verbinders

Krachten bundelen en verbinden bij onderwijsinnovatie en ict

De invoering van onderwijs met en over ict is een complexe innovatie. Het combineert een onderwijskundige, technologische en organisatorische vernieuwing. Daarbij is het belangrijk dat docenten een onderzoekende houding hebben en zelf onderzoek doen. Ze gaan op zoek naar (de betekenis van) nieuwe onderwijskundige inzichten en ontwikkelingen op het gebied onderwijs en ict, die aansluiten bij de praktijkvragen van docenten(teams) en beleidsmakers. Deze inzichten vertalen ze naar nieuwe onderwijspraktijken en een bijpassende onderwijsorganisatie. En vervolgens onderzoeken ze of het beoogde doel ook is gerealiseerd.

In dit proces is het niet voldoende als een individuele docent op deze manier te werk gaat. Onderwijsinnovatie met ict vraagt om een krachtenbundeling en verbinding van alle betrokkenen binnen de opleiding en academie, zoals docenten, studenten, leidinggevenden, lectoren, onderzoekers, onderwijskundigen, ict-coördinatoren en stafdiensten. Er is dus ook behoefte aan functionarissen die op het niveau van opleiding en academie een verbindende rol spelen en een verbinding maken tussen de onderwijspraktijk, onderzoek en beleid. Binnen de HAN noemen we deze nieuwe rol de verbinder. Omdat dit een relatief nieuwe rol is met specifieke taken en competenties biedt de HAN vanuit HAN Open Digital Horizons een professionaliseringstraject aan voor deze verbinders.

Het doel van het professionaliseringstraject is om verbinders (beter) in staat te stellen om de rol van verbinder te vervullen in de driehoek onderwijs, beleid en onderzoek op onderwijsinnovatie met en over ict. Omdat de rol van verbinder binnen de HAN nog nieuw is kunnen we deze nog niet direct koppelen aan specifieke functies binnen de HAN. Het is wel belangrijk dat een verbinder minstens op twee van de drie domeinen beleid, onderzoek en onderwijspraktijk een rol speelt.

Rol en taken van een verbinder

Als verbinder ondersteun je onderwijsteams en beleidsmakers bij het verhelderen van de eigen vragen. Je verbindt onderwijsteams, beleidsmakers en onderzoekers of andere relevante experts. En je stimuleren en ondersteunt onderwijsteams bij het evidence-informed werken. We onderscheiden een aantal taken die je als verbinder hebt:

Vraagarticulatie. De verbinder heeft een belangrijke rol in (het organiseren van) de vraagarticulatie, zowel richting onderwijsteams als richting beleidsmakers. Vraagarticulatie houdt in dat je vraagstukken of thema's samen met mensen uit de praktijk stapsgewijs verheldert en tot de kern ervan aanscherpt.

Koppeling praktijk en onderzoek. Als verbinder ga je in samenspraak na op welke wijze onderzoek kan bijdragen aan een antwoord op de praktijk- en beleidsvragen en het realiseren van de ambities. Je brengt mensen van verschillende disciplines en organisaties bij elkaar.

Kennisbenutting. De verbinder draagt zorg voor processen van kennisbenutting. Je zorgt dat onderwijsteams en beleidsmakers ondersteuning krijgen bij het maken van de vertaling van de onderzoeksuitkomsten naar respectievelijk de eigen onderwijspraktijk en beleid.

Kennisverspreiding. De verbinder stimuleert onderwijsteams en beleidsmakers om hun kennis te delen met elkaar en om met elkaar een reflectieve dialoog te voeren.

Het professionaliseringstraject voor verbinders

Het professionaliseringstraject voor verbinders sluiten we aan bij de leerbehoeften op de leerdoelen voor verbinders en op vragen die relevant zijn voor de eigen praktijk/context van de deelnemers. In het kader van HAN Open Digital Horizons is er bijzondere aandacht voor evidence-informed handelen. Dit houdt in dat je onderzoeksmatig naar de eigen praktijk kijkt, denk aan vraagarticulatie en monitoren van de eigen praktijk. En dat je kennis en inzichten uit onderzoek vertaalt naar je eigen praktijk (kennisbenutting).

Als deelnemer aan het professionaliseringstraject voor verbinders ben je zelf voldoende ict-geletterd of je bent bereid om je hierop zelfstandig te ontwikkelen. Tijdens het professionaliseringstraject dagen we je uit om te reflecteren op je eigen ict-geletterdheid en om je hierin verder te ontwikkelen.

Op basis van de leerdoelen en de rolomschrijving zijn er vier thema's die centraal staan in het professionaliseringstraject. Deze thema's sluiten aan bij de beoogde taken en de rol van de verbinder. Binnen ieder thema zijn er keuzemogelijkheden voor de deelnemers, zodat het thema aansluit bij de behoeften van de deelnemers. De verbinders leveren zelf ook een actieve bijdrage aan de invulling van deze keuzemogelijkheden.

Thema's	Mogelijke vragen die aan bod kunnen komen	Subthema's/onderwerpen voor verdieping (keuzemomenten)
Rol verbinder	Wat is de rol van een verbinder en hoe sta ik in mijn eigen praktijk? Op welke domeinen in de driehoek ben ik al actief en waar wil ik me op ontwikkelen?	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijsteams en beleidsmakers ondersteunen bij het verhelderen van de eigen vragen; • De verbinding leggen tussen onderwijsteams, beleidsmakers en onderzoekers of andere relevante experts en onderwijsteams; • Onderwijsteams en beleidsmakers stimuleren tot en ondersteunen bij evidence-informed werken • Self-assessment op competenties • Self-assessment op rol verbinder (zoals beschreven in bijlage 1)
Vraagarticulatie	Hoe voer ik vraagarticulatiegesprekken en wie betrek ik hierbij?	<ul style="list-style-type: none"> • Vraagarticulatiegesprekken: werkwijze en stakeholders • iXperium designteams
	Welke vragen leven er binnen de opleiding/academie en hoe blijf ik hiervan op de hoogte? Hoe weet ik tegen welke problemen mensen binnen de opleiding/academie aanlopen bij	<ul style="list-style-type: none"> • Vraagarticulatiegesprekken: werkwijze en stakeholders • Monitor leren en lesgeven met ict; • iX-ray

	<p>onderwijsinnovatie en ict en ict-geletterdheid? Hoe kan ik collega's ondersteunen bij het verhelderen van hun ambities en vragen en het identificeren van 'wicked problems' ten aanzien van onderwijsinnovatie en ict en ict-geletterdheid?</p>	
Koppeling praktijk en onderzoek	<p>Hoe kan er met behulp van onderzoek een antwoord worden gegeven op vragen/problemen die leven in de opleiding/academie? Welke informatie heb ik hierover en heb ik nog nodig? Hoe kan ik collega's hierin ondersteunen en adviseren?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Op de hoogte van belangrijke kennisproducten op relevante thema's; • Monitor leren en lesgeven met ict; • Monitor motivatie, zelfregulatie en ict-competenties van studenten; • iXperium designteams; • Data uit ict-systemen gebruiken om te sturen op onderwijskwaliteit, t.b.v. horizontale verantwoording en ten behoeve van onderwijsvernieuwing (welke data, hoe kun je ze interpreteren, hoe kun je ze benutten?) • Learning analytics (welke studentdata zijn er binnen de opleiding/ academie en hoe kunnen docententeams die benutten om antwoord te krijgen op hun vragen?) • Op de hoogte blijven van innovatieve toepassingen op het gebied van ict (actuele ontwikkelingen en onderzoeksresultaten + hoe doe je dat?); • Op de hoogte zijn van vindplaatsen mbt actuele inzichten uit onderzoek (o.a. kennisrotonde, onderwijskennis.nl, platformsamenonderzoeken.nl). • Evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren
	<p>Wat zijn de implicaties van de uitkomsten van onderwijs voor de organisatie van onderwijs en ict? Hoe zorg ik voor overzicht in alle actoren en factoren die hier een rol bij spelen? En wie zijn er nodig om</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actantennetwerk; • Netwerk van stakeholders in kaart en inzetten

	hier meer verbinding in te brengen?	
Kennisbenutting en -verspreiding	Welke acties zijn nodig om deze problemen het hoofd te bieden? Hoe zorg ik voor ondersteuning bij onderwijsteams en beleidsmakers bij het maken van de vertaling van de onderzoeksuitkomsten naar respectievelijk de eigen onderwijspraktijk en beleid?	<ul style="list-style-type: none"> • Evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren; • iXperium designteams • Praatplaat leren en lesgeven met ict • Reflectieve dialoog • Netwerk van stakeholders in kaart en inzetten • Motiveren/enthousiasmeren van onderwijsteams en beleidsmakers
	Hoe kan ik onderwijsteams en beleidsmakers ondersteunen, bijvoorbeeld door een goed professionaliseringsaanbod, door een cultuur van samen werken en leren bevorderen?	<ul style="list-style-type: none"> • Evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren; • iXperium designteams; • Praatplaat leren en lesgeven met ict; • Reflectieve dialoog; • Netwerk van stakeholders in kaart en inzetten • Motiveren/enthousiasmeren van onderwijsteams en beleidsmakers
	Hoe zorg ik ervoor dat onderwijsteams en beleidsmakers op de hoogte zijn van informatie?	<ul style="list-style-type: none"> • Praatplaat leren en lesgeven met ict; • Lerende cultuur – onderzoekend evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren. • Handreiking voor kennisverspreiding en benutting in de opleiding/academie.
	Hoe stimuleer ik onderwijsteams en beleidsmakers om hun kennis te delen met elkaar?	<ul style="list-style-type: none"> • Reflectieve dialoog; • Motiveren/enthousiasmeren van onderwijsteams en beleidsmakers • Netwerk van stakeholders inzetten • Lerende cultuur – onderzoekend; evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren. • Handreiking voor kennisverspreiding en benutting in de opleiding/academie.
	Hoe weet ik welke kennis verspreid kan en moet worden en hoe weet ik op welke manier ik deze kennis kan verspreiden binnen mijn opleiding/ academie?	<ul style="list-style-type: none"> • iXperium designteams • Monitor leren en lesgeven met ict; • Lerende cultuur – onderzoekend evidence informed werken, samenwerkend leren, experimenteren.

		<ul style="list-style-type: none"> • Handreiking voor kennisverspreiding en benutting in de opleiding/academie.
Eigen (ict) vaardigheden van de verbinder	Hoe ict vaardig ben ik zelf? Hoe wil en kan ik mezelf hierop ontwikkelen?	<ul style="list-style-type: none"> • Beeld van eigen competenties en eigen ontwikkelbehoefte; • Werken aan ontwikkeling eigen competenties.
	Welke kennis en vaardigheden heeft een verbinder? En welke kennis en vaardigheden heb ik zelf al en waarop wil ik mezelf nog ontwikkelen?	<ul style="list-style-type: none"> • Beeld van eigen kennis en vaardigheden en eigen ontwikkelbehoefte; • Werken aan ontwikkeling eigen competenties.

Bijeenkomsten en zelfstudie

Naast zelfstudie bestaat dit professionaliseringstraject uit een intakegesprek en vier plenaire bijeenkomsten.

Intake

Je start dit professionaliseringstraject met een intake. Hierin gaan we in op jouw praktijksituatie met vragen zoals: hoe zijn onderwijsteams, beleidsmakers en onderzoekers met elkaar verbonden rond onderwijs en ict, is er zicht op vragen die er leven, wordt (informatie uit) onderzoek benut om vragen te beantwoorden? Wat gaat er goed in deze verbinding en wat zou de verbinder willen verbeteren en waarom? De vraag is dan hoe de deelnemers deze rol al vervullen en welke ruimte ze nodig hebben om die rol te kunnen vervullen. Welke randvoorwaarden in de organisatie zijn hier bijvoorbeeld voor nodig? Verder gaan we in op de wensen van de verbinder zelf: op welke vragen wil de verbinder een antwoord, welke thema's zijn interessant voor de verbinder? Waar ga je iets brengen en waar ga je iets halen?

We gaan ook in op het commitment wat je van je vragen in dit professionaliseringstraject: we vragen een actieve participatie in de bijeenkomsten.

Vier plenaire bijeenkomsten

In het professionaliseringstraject komt de groep vier keer een dagdeel bij elkaar. In deze plenaire bijeenkomsten werkt de verbinder samen met anderen uit het lerend netwerk aan de eigen praktijkvragen. Er staat steeds een thema centraal: de rol van de verbinder, vraagarticulatie, kennisbenutting en kennisverspreiding. De deelnemers bereiden de bijeenkomsten zelf voor en na elke bijeenkomst past de verbinder het geleerde toe in de eigen praktijk.

In de online leeromgeving krijgen de deelnemers relevante microlearnings aangeboden, bijvoorbeeld kennis (publicaties, kennis uit onderzoek), tools of filmpjes. Daarnaast kunnen verbinders ook zelf op zoek gaan naar microlearnings die beschikbaar zijn op het internet.

Gezamenlijke activiteiten tijdens de plenaire bijeenkomsten zijn onder meer:

- Inspireren: elkaar inspireren door voorbeelden uit de eigen praktijk te laten zien, door elkaar te informeren over inspirerende ontwikkelingen/voorbeelden uit innovatieve praktijken.

- Verhelderen: elkaar helpen de praktijkvraag helder te krijgen door er vanuit verschillende perspectieven naar te kijken (vraagarticulatie).
- Kennisdelen: elkaar inzichten aanreiken door kennis te delen over wat wel en niet werkt in de eigen praktijk en door eigen succesvolle aanpakken met elkaar te delen.
- Reflecteren en feedback geven: inbrengen van ervaringen met de praktijkopdracht (toepassen van het geleerde in de eigen praktijk), hierop gezamenlijk reflecteren (waarom werkt het wel/niet) en feedback geven.
- Verdiepen. In verdiepende sessies kunnen verbinders zich onder leiding van experts verdiepen in een specifiek thema.

De begeleider reikt werkwijzen en tools aan ter ondersteuning van deze gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld manieren om met elkaar een reflectieve dialoog te voeren. Deze werkwijzen en tools kunnen verbinders op hun beurt weer inzetten in de eigen opleiding of academie. Daarnaast krijgen de verbinders tijdens de bijeenkomsten in de vorm van keuzemomenten inspiratie en 'state of the art' kennis aangereikt, zodat zij evidence-informed kunnen handelen.

Zelfstudie en voorbereiding

Je bereidt je voor, draagt zelf praktijkkennis aan en geeft voorbeelden, je doet actief mee aan de gezamenlijke voorbereiding van bijeenkomsten en je brengt actief het geleerde in de praktijk. Je hebt zelf de regie op je leerproces en bepaalt zelf met andere deelnemers welke voorbereidende activiteiten je gaat uitvoeren. De begeleider van het traject denkt mee, biedt handvatten en verzorgt tools.

Waar moet je aan denken bij de voorbereiding? Je kunt meelopen met een andere deelnemer (jobshadowing), je kunt (samen met andere deelnemers) conferenties of inspirerende praktijk bezoeken en hierop reflecteren of je kunt in je eigen organisatie in gesprek gaan met teams die een inspirerende praktijk vormgeven.

Je bestudeert state-of-the-art kennis bijvoorbeeld via microlearnings, kijkt welke stuurinformatie beschikbaar is in de eigen organisatie, bestudeert de analyse van de monitor Leren en lesgeven met ict van jouw academie, je bevraagt leidinggevenden op hun succeservaringen bij het leidinggeven aan onderwijsinnovatie en ict, je zoekt en gaat in gesprek met experts (lectoren, practoren, mediamentoren, i-coaches) binnen en buiten de HAN.

Praktisch

Het eerste professionaliseringstraject start (bij voldoende deelname) in januari 2022. Daarna starten er steeds groepen als er voldoende deelnemers zijn. Op HAN Academy vind je actuele startdata.

De bijeenkomsten vinden plaats op een locatie op de HAN. Per traject bepalen we de locatie van de bijeenkomsten.

Er zijn geen kosten verbonden aan dit professionaliseringstraject.

Je kunt je aanmelden via Tanja van Grinsven, tanja.vangrinsven@han.nl